

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de staatssecretaris
J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte mevrouw Van Bijsterveldt,

Advies

Op 18 maart 2010 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van VU Amsterdam om de opleiding wo bachelor 'Global Studies' als bekostigde opleiding te verzorgen te Amsterdam. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum

13 september 2010

onderwerp

Nieuwe opleiding
VU Amsterdam
wo

bachelor

Global Studies
Amsterdam

ons kenmerk

2010/020

bijlagen

beoordelingskader

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van VU Amsterdam om de opleiding wo bachelor Global Studies als bekostigde opleiding te Amsterdam te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De opleiding richt zich er op om de globaliseringsproblematiek vanuit verschillende perspectieven te kunnen benaderen (o.a. geschiedenis, kunsten cultuur, economie, rechten, en religie). Diverse internationale vraagstukken als migratie, ongelijke ontwikkeling, terrorisme, en religies kunnen in de opleiding worden bestudeerd vanuit die verschillende invalshoeken. De gevraagde opleiding wordt aangeboden binnen de letterenfaculteit (Crohodomein Taal & Cultuur). Voor de opleiding wordt samengewerkt met andere disciplines (w.o. Sociale Wetenschappen). Aan de opleiding is de graad 'Bachelor of Arts' verbonden.

Aanvrager doet een onderbouwd beroep op voorwaarden b, d en e van de beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarde b en e van de beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde a Beleidsregel

Aanvrager doet geen gemotiveerd beroep op voorwaarde a.

De aanvraag voldoet niet aan voorwaarde b.

Aanvrager haalt in haar aanvraag ter onderbouwing van voorwaarde b verschillende, meer en minder recente, rapporten aan die betrekking hebben op ontwikkelingen op het vlak van de internationalisering en de bijdrage die de geesteswetenschappen daarin kunnen hebben. De Commissie is van oordeel dat daarmee een relevante context is gehanteerd om tot een verkenning van de wetenschappelijke ontwikkelingen voor deze aanvraag te komen. Aanvrager beroept zich onder b met name ook op het rapport van de door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ingestelde commissie Nationaal Plan Toekomst Geesteswetenschappen (de commissie Cohen, 2008, 'Duurzame Geesteswetenschappen'). Uitgangspunt van het rapport van de bedoelde commissie is te komen tot een duurzame toekomst voor de geesteswetenschappen. Niet wordt gepleit voor een uitbreiding van opleidingen op het gebied van geesteswetenschappen. De Commissie is van mening dat daardoor met de aanvraag niet wordt voldaan aan voorwaarde b van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde c Beleidsregel

Aanvrager doet geen gemotiveerd beroep op voorwaarde c.

Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel

De aanvraag voldoet niet aan voorwaarde d.

Naar de mening van de aanvrager is er in Nederland nog geen met de WO-bacheloropleiding 'Global Studies' vergelijkbaar onderwijsaanbod omdat de opleiding 'Global Studies' een van het bestaande aanbod afwijkende focus hanteert, in termen van onderwerp van studie en het interdisciplinair perspectief van waaruit een onderwerp bestudeerd wordt. In Nederland zijn dertien verwante WO-bacheloropleidingen die zich op het internationale vlak bewegen. Hiervan zijn er vijf vergelijkbare multidisciplinaire opleidingen die eveneens in het Crohodomlein 'Taal & Cultuur' staan geregistreerd en zich richten op o.a. de ontwikkelingen met betrekking tot globalisering.

Van deze vijf opleidingen zijn er drie Randstedelijk. Van die drie opleidingen zijn er twee in Amsterdam gevestigd.

Aanvrager heeft de resultaten van het afstemmingsoverleg met andere aanbieders van vergelijkbare opleidingen overgelegd. Daaruit blijkt dat door hen tegen dit voornemen geen bezwaar wordt aangetekend.

Uit de reactie van de Universiteit van Tilburg, maar evenzeer uit de analyse van de aanvrager van de reactie van de Universiteit van Amsterdam blijkt enige reserve ten aanzien van dit, met de opleiding 'Liberal Arts and Sciences' vergelijkbare, voornemen.

De Commissie is van oordeel dat de gevraagde opleiding verwantschap vertoont met al bestaand onderwijsaanbod en daarnaast min of meer vergelijkbare keuzemogelijkheden biedt die betrekking hebben op 'de wereld van vandaag' die ook met de door de aanvrager en UvA gezamenlijk al aangeboden, eveneens Engelstalige, opleiding 'Liberal Arts and Sciences' wordt geboden.

Met deze aanvraag wordt naar de mening van de Commissie derhalve een nieuwe bacheloropleiding beoogd die wordt geplaatst naast het al bestaande opleidingsaanbod in de Geesteswetenschappen van de aanvrager en van de UvA.

Naar het oordeel van de Commissie verdraagt de uitbreiding van het opleidingsaanbod op het terrein van de geesteswetenschappen zich moeilijk met de algemeen gevoelde noodzaak, zowel bij de overheid als bij de instellingen, om tot een doelmatiger

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 3 van 4 onderwijsaanbod te komen. Zeker in de Randstad waar de verschillende universiteiten op geringe afstand van elkaar liggen.

Aanvrager haalt aangaande de arbeidsmarktrelevantie in de aanvraag overwegend algemene overwegingen aan voor deze specifieke WO-bacheloropleiding en overlegt niet een gerichte en overtuigende onderbouwing van de specifieke arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van deze opleiding. Aanvrager beschouwt daarnaast, blijkens de aanvraag, de opleiding overwegend als academische basisopleiding ter voorbereiding op een WO-masterprogramma. Volgens de aanvrager stroomt momenteel ca. 90% van alle afgestudeerde WO-bachelorstudenten door naar een WO-masteropleiding. De relevantie voor de arbeidsmarkt voor WO-bachelors van de gevraagde opleiding is daarmee voor de commissie niet overtuigend aangetoond.

De commissie komt tot de conclusie dat een positief advies over deze aanvraag zou leiden tot een verdere verdunning van de instroom in het bestaande verwante aanbod van opleidingen in de Geesteswetenschappen. De commissie is op basis van het voorstaande van oordeel dat de voorliggende aanvraag leidt tot substantieel nadelig effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het betreffende onderwijs- en onderzoeksterrein en om die reden als ondoelmatig moet worden aangemerkt.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

De aanvraag voldoet aan voorwaarde e.

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in voldoende mate is verzekerd. In haar overwegingen heeft de commissie betrokken dat de aanvrager beschikt over een adequate facultaire onderwijs- en onderzoeksorganisatie op het vlak van de letteren en relevante faculteiten en disciplines die bij het onderwijs en onderzoek op het vlak van de geesteswetenschappen worden ingezet.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Mw. Imr. R.G.K. Voss.
Vice-voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4.1 van deze beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen ten minste voldoet aan één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan de beide voorwaarden d en e.

Volgens voorwaarde a draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van een opleiding op langere termijn niet leiden tot substantieel, of indien aan voorwaarde c is voldaan tot bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.